

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-04-30
Besvaras senast
2025-05-07 kl. 12.00

Till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2024/25:1109 Sveriges hållning till misstänkta folkrättsbrott i Gaza

Sedan Hamas fruktansvärda attack mot civila i Israel den 7 oktober 2023, där över 1 200 människor dödades och över 240 togs som gisslan, har konflikten i Gaza utvecklats till en humanitär och folkrättslig katastrof. Enligt Amnesty International och oberoende humanitära källor har över 50 000 palestinier dödats – en siffra som vissa källor anger är så hög som 62 000 – varav en mycket stor andel kvinnor och barn. Skadeantalet överstiger 113 000. Amnesty beskriver situationen som ett pågående folkmord, där urskillningslösa och oproportionerliga israeliska attacker har lett till ett systematiskt sammanbrott för civil infrastruktur, sjukvård, tillgång till mat och vatten samt mänsklig värdighet.

Amnesty dokumenterar bland annat flygbombningar mot skolor, sjukhus och flyktingläger, den fullständiga blockeringen av humanitärt bistånd och förstörelsen av hela stadsdelar i Rafah och Gaza City. I norra Gaza rapporteras fullständig kollaps av hälso- och sjukvårdssystemet – inget fungerande sjukhus fanns kvar under stora delar av 2024. FN har varnat för svält, och både WHO och WFP rapporterar om barn som dör av undernäring. Amnesty kritiserar också Israels vägran att följa de provisoriska åtgärder som Internationella domstolen (ICJ) utfärdade i januari 2024, där Israel ålades att förhindra folkmord och underlätta humanitär hjälp.

I november 2024 utfärdade Internationella brottmålsdomstolen (ICC) arresteringsorder mot flera ledande aktörer, däribland Israels premiärminister Benjamin Netanyahu och Hamasledare, misstänkta för krigsförbrytelser och brott mot mänskligheten. I stället för att välkomna rättsligt ansvarsutkrävande svarade USA:s regering – under president Donald Trump – med att införa sanktioner mot ICC:s åklagare och hota domstolens personal. Amnesty beskriver detta som ett flagrant försök att sabotera internationell rätt och att skydda nära allierade från granskning.

Sverige är part till Romstadgan och har därmed både ett rättsligt och moraliskt ansvar att stödja ICC:s oberoende och integritet. Detta gäller särskilt när folkrättens fundament hotas och det internationella samfundet sviktar i att agera enat. Om Sverige tystnar eller agerar undvikande i denna fråga riskerar vi att bli medlöpare till en utveckling där vissa stater undgår rättvisa på grund av geopolitisk makt – inte brist på bevis.

Det är avgörande att Sverige fortsätter stå upp för internationell humanitär rätt, mänskliga rättigheter och principen om alla människors lika värde. Den svenska utrikespolitiken måste vara värderingsbaserad – inte maktanpassad. Att försvara ICC:s arbete i Gaza handlar inte om att ta ställning i en konflikt utan om att ta ställning för rättvisa, ansvar och fred byggd på rättsstatens principer. Sverige bör vara en tydlig röst för att även mäktiga stater och deras ledare ska kunna ställas till svars för folkrättsbrott.

Med anledning av detta vill jag fråga utrikesminister Maria Malmer Stenergard:

Vilken hållning avser ministern, inom ramen för sitt ansvar som utrikesminister, att inta gentemot de misstänkta folkrättsbrott som begåtts i Gaza, och hur avser ministern att stödja Internationella brottmålsdomstolens arbete med att utreda och utkräva ansvar för dessa?

.....

Olle Thorell (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck